

Sygn. akt IV KO 29/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 maja 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Tomasz Grzegorzczak (przewodniczący)

SSN Jarosław Matras

SSN Dariusz Świecki (sprawozdawca)

Protokolant Anna Kowal

w sprawie **P. C.**

w kwestii wyroku łącznego

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w trybie art. 542 § 3 k.p.k.

w dniu 25 maja 2016 r.,

z urzędu w przedmiocie rozważenia zaistnienia podstaw do wznowienia postępowania zakończonego prawomocnym

wyrokiem Sądu Apelacyjnego

z dnia 27 marca 2012 r., zmieniającego wyrok Sądu Okręgowego w T.

z dnia 28 grudnia 2011 r.,

1. wznawia postępowanie w przedmiocie wydania wyroku łącznego w zakresie dotyczącym objęcia tym wyrokiem kar wymierzonych wyrokami skazującymi Sądu Rejonowego w T. z dnia 15 października 2002 r., i wyroku Sądu Okręgowego w T. z dnia 2 lipca 2003 r., - pkt II.1. wyroku Sądu Apelacyjnego,

2. na podstawie art. 439 § 1 pkt 8 k.p.k. uchyla rozstrzygnięcie zawarte w pkt II.1. wyroku Sądu Apelacyjnego i postępowanie w tym zakresie umarza,

3. wydatkami obciąża Skarb Państwa.

UZASADNIENIE

Pismem z dnia 11 kwietnia 2016 r., Zastępca Przewodniczącego Wydziału Sądu Apelacyjnego w [...] zwrócił się o rozważenie przez Sąd Najwyższy potrzeby wznowienia z urzędu postępowania w sprawie zakończonej wyrokiem Sądu Apelacyjnego z dnia 27 marca 2012 r., sygn. akt II AKa .../12, zmieniającego wyrok łączny Sądu Okręgowego w T. z dnia 28 grudnia 2011 r., sygn. akt II K .../11 w punkcie II.1. a i b, a to wobec możliwości wystąpienia w sprawie bezwzględnej przyczyny odwoławczej przewidzianej w art. 439 § 1 pkt 8 k.p.k.

Wyrokiem łącznym z dnia 28 grudnia 2011 r., sygn. akt II K .../11, Sąd Okręgowy w T.:

- I.** rozwiązał kary łączne orzeczone wobec skazanego P.C. wyrokami Sądu Okręgowego w T.: z dnia 24 czerwca 2010 r., w sprawie II K .../10 i z dnia 5 października 2011 r., w sprawie II K .../11;
- II.** orzekł wobec tegoż skazanego we wskazanych powyżej sprawach łączną karę pozbawienia wolności w wymiarze 4 lat i łączną karę grzywny w wymiarze 170 stawek dziennych, określając wysokość jednej stawki dziennej na kwotę 10 złotych;
- III.** zaliczył skazanemu P. C. na poczet kary łącznej pozbawienia wolności okres rzeczywistego pozbawienia wolności w sprawie II K .../10 Sądu Okręgowego w T. od dnia 4 października 2009 r. do dnia 15 grudnia 2009 r.;
- IV.** przyjął, że w pozostałym zakresie wyroki objęte wyrokiem łącznym podlegają odrębnemu wykonaniu;

V. umorzył postępowanie w przedmiocie wydania wyroku łącznego obejmującego wyroki w sprawach:

1. II K .../98 Sądu Rejonowego w T.,
2. II K .../00 Sądu Rejonowego w T.,
3. II K .../02 Sądu Rejonowego w T.,
4. II K .../03 Sądu Okręgowego w T.,
5. III K .../07 Sądu Rejonowego w W.,
6. II K .../11 Sądu Rejonowego w T.;

i w tym zakresie kosztami procesu obciążył Skarb Państwa.

Od tego wyroku łącznego apelację wywiódł obrońca skazanego. Po rozpoznaniu tegoż środka odwoławczego, Sąd Apelacyjny, wyrokiem z dnia 27 marca 2012 r., sygn. akt II AKa .../12, między innymi:

I. zmienił pkt I. zaskarżonego wyroku w ten sposób, że rozwiązał kary łączne wymierzone skazanemu wyrokami:

1. Sądu Rejonowego z dnia 15 października 2002 r., sygn. akt II K .../02,
2. Sądu Okręgowego z dnia 2 lipca 2003 r., sygn. akt II K .../03,
3. Sądu Okręgowego z dnia 24 czerwca 2010 r., sygn. akt II K .../10,
4. Sądu Okręgowego z dnia 5 października 2011 r., sygn. akt II K .../11,

II. zmienił pkt II. zaskarżonego wyroku w ten sposób, że:

1. w miejsce wymierzonych skazanemu wyrokami:
 - a) Sądu Rejonowego z dnia 15 października 2002 r., sygn. akt II K .../02,
 - b) Sądu Okręgowego z dnia 2 lipca 2003 r., sygn. akt II K .../03,

jednostkowych kar pozbawienia wolności, wymierzył skazanemu łączną karę 3 lat pozbawienia wolności,

2. w miejsce wymierzonych skazanemu wyrokami:

a) Sądu Okręgowego z dnia 24 czerwca 2010 r., sygn. akt II K .../10, jednostkowych kar pozbawienia wolności i grzywny,

b) Sądu Okręgowego z dnia 5 października 2011 r., sygn. akt II K .../11, jednostkowej kary 3 lat pozbawienia wolności orzeczonej za przestępstwo z art. 55 ust. 3 ustawy z dnia 29.07.2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii, przy zastosowaniu art. 91 § 1 k.k. i kary grzywny,

wymierzył skazanemu łączną karę 3 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności i łączną karę grzywny w wymiarze 170 stawek dziennych, określając wysokość jednej stawki dziennej na kwotę 10 złotych, a karę 6 miesięcy pozbawienia wolności orzeczoną tym wyrokiem za przestępstwo z art. 278 § 1 k.k. pozostawił odrębnemu wykonaniu,

III. zmienił pkt V. zaskarżonego wyroku w ten sposób, że w pozostałym zakresie umorzył postępowanie w przedmiocie wydania wyroku łącznego,

IV. w pozostałej części zaskarżony wyrok utrzymał w mocy.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

W rozpoznawanej sprawie wystąpiło uchybienie z art. 439 § 1 pkt 8 k.p.k. stanowiące podstawę do wznowienia postępowania z urzędu. Stwierdzić bowiem trzeba, że kary jednostkowe wymierzone skazanemu wyrokami Sądu Rejonowego w T. z dnia 15 października 2002 r., sygn. akt II K .../02 i Sądu Okręgowego w T. z dnia 2 lipca 2003 r., sygn. akt II K .../03, których dotyczy pkt II.1. lit. a i b wskazanego wyroku Sądu Apelacyjnego, były już uprzednio

połączone. Sąd Okręgowy w T., wyrokiem łącznym z dnia 28 kwietnia 2004 r., sygn. akt II K .../04, orzeczone wobec skazanego P. C. w sprawach Sądu Rejonowego w T. z dnia 15 października 2002 r., sygn. akt II K .../02 oraz Sądu Okręgowego w T. z dnia 2 lipca 2003 r., sygn. akt II K .../03, jednostkowe kary pozbawienia wolności połączył i orzekł karę łączną 3 lat pozbawienia wolności. Wyrok ten stał się prawomocny w dniu 12 sierpnia 2004 r.

W powyżej przedstawionych realiach nie budzi zatem wątpliwości, że wobec P. C. zapadły dwa prawomocne wyroki łączne, w których węzłem kary łącznej objęto tylko te same skazania. W konsekwencji należy stwierdzić, że drugi z tych wyroków, a więc wyrok Sądu Apelacyjnego w jego pkt II.1 a i b, w omawianym zakresie dotknięty jest tzw. bezwzględną przyczyną odwoławczą przewidzianą w art. 439 § 1 pkt 8 k.p.k., określaną jako powaga rzeczy osądzonej. Jak zasadnie wskazuje się przy tym w orzecznictwie Sądu Najwyższego, tego stanu prawnego nie mogła zmienić dyspozycja art. 575 § 1 k.p.k., przewidującego, że jeżeli po wydaniu wyroku łącznego zachodzi potrzeba wydania nowego wyroku łącznego, z chwilą jego wydania poprzedni wyrok łączny traci moc. W omawianej sytuacji nie zachodziła bowiem żadna potrzeba wydania nowego wyroku łącznego obejmującego te skazania (zob. np. wyrok SN z dnia 9 września 2010 r., III KO 80/09, LEX nr 843498).

Stosownie zaś do art. 542 § 3 k.p.k. postępowanie wznawia się z urzędu w razie ujawnienia jednego z uchybień przewidzianych w art. 439 § 1 k.p.k., nie zaś na wniosek strony. Takie stanowisko od dawna dominuje w orzecznictwie Sądu Najwyższego (zob. np. uchwałę SN z dnia 24 maja 2005 r., I KZP 5/05, LEX nr 148682). W sprawie niniejszej ponowne orzeczenie o połączeniu kar wymierzonych skazanemu za przestępstwa związane już węzłem kary łącznej w poprzednim, prawomocnym wyroku jest zatem

orzeczeniem „w tym samym przedmiocie”, w oczywisty sposób wpływającym na sytuację prawną tego skazanego, która została już przecież w ostateczny sposób ukształtowana („prawomocnie zakończona”), a którego to stanu rzeczy, także w odniesieniu do postępowania w przedmiocie wydania wyroku łącznego, dotyczy art. 439 § 1 pkt 8 k.p.k.

Na marginesie należy zauważyć, że kara łączna orzeczonej przywołanym wcześniej wyrokiem łącznym Sądu Okręgowego z dnia 28 kwietnia 2004 r. została wprowadzona do wykonania. Karę tę skazany odbywał w okresie od 22 marca 2005 r. do dnia 20 października 2005 r., kiedy to został warunkowo przedterminowo zwolniony z odbycia reszty kary. Na poczet tej kary zaliczono przy tym skazanemu okres rzeczywistego pozbawienia wolności w sprawie od dnia 16 kwietnia 2002 r. do dnia 22 września 2003 r. Warunkowego zwolnienia nie odwołano.

O wydatkach niniejszego postępowania orzeczono na podstawie art. 638 k.p.k.

Mając to wszystko na względzie, orzeczono jak na wstępie.